

1. maja na svidenje na Rožniku

NAŠI PRAZNIKI

Bo kar držalo, da sta za Slovence me-
seca april in maj še posebej lepa. Ne le
zato, ker je vigred odela mehke holme in
tihe globače s preprogo mladega zelenja,
da je vzkipela narava poživila trudno oko.
April se nam je vtisnil v spomin še zaradi
nečesa drugega. To je mesec, ki nosi v
sebi spomin na dan, sedemindvajseti po
vrsti.

27. aprila leta 1941 je bila ustanovljena
Osvobodilna fronta slovenskega naroda.
In bi dejali, da se ni rodila prek noči. V
nas je bila že v stavki ljubljanskih železni-
čarjev, v stavki kranjskih tekstilcev, bila
je v srcih knapov, ki so že pred začetkom
revolucije glasno terjali svoje pravice. In
umirali in polnili temnice zloglasne Srem-
ske Mitrovice. Tudi jeseniški železarji so
se puntali.

Pri nas je valovilo organizirano gibanje
pod vodstvom Komunistične partije Slo-
venije, ki se je leta 1937 prelilo v program
partije, na hudo preizkušnjo pa je bilo
vrženo leta 1941.

OF — kratica, ki budi spomin; OF —
kratica, ki je pomenila v tistem času od-
por. Kolikokrat je bila napisana na sivih
stenah ljubljanskih hiš? Kdo ve? Tisoč-
krat? Milijonkrat?

OF je pod vodstvom Komunistične
partije zanetila odpor...

Zato je bil že tisti prvi maj leta 1941
poln kali, da Slovenci ne bomo klonili.
Tokrat je bila verjetno ravno takšna
vigred, kot je danes. Prav tako kot danes
so bili holmi odeti v zeleno oblačilo, toda
čas je bil hud, poln sovraštva, bolečine in
uporne trmoglavosti, ki se je kalila v na-
ših srcih v vseh prvih majih, njeno kalje-
nje pa sega še daleč, daleč nazaj. V zgo-
vino. K upornim kmetom, ki so bili svoj
brezupen boj za staro pravdo. Toda spo-
ročila teh odporov ni bilo mogoče zatreti.

Človek se ali odžeja — ali umre. To je
bila naša dilema — nič drugega kot to. Že-
jalo nas je po svobodi, žejalo skozi deset-
letja in stoletja. Najboljši sinovi so pisali
strastne besede o svobodi. In med njimi
je v jarki svetlobi zažarel Ivan Cankar.

Letos praznujemo stoto obletnico njego-
vega rojstva.

Nekoč je nekdo dejal, da je narod vren-
den le toliko, kolikor spoštuje svoje spo-
mine. Kdor ne spoštuje svojega, tujega ne
more razumeti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

★ ŽIVEL 1. MAJ ★
★ ŽIVELA OF ★
★ ŽIVELA OF ★
★ ŽIVEL 1. MAJ ★

(Nadaljevanje s 1. strani)

Spoštujemo Cankarja, čeprav nam ni prav nič v čast rezultat tiste ankete, ki je pokazala, da Ljubljančani prav malo vedo o Cankarju. Pa bi morali vedeti. Ne le zato, ker je bil Cankar pisatelj slovenske zemlje; tudi zato, ker je v svojem času glasno opozarjal na krivico številnih hlapcev Jernejev in zato, ker so se njegove napovedi uresničile. Na tej zemlji je gospodar svoje usode slovensko ljudstvo. Res, včasih nam še ne gre tako, kot bi moralo. Toda kaj so hibe v primeri s tistim, kar smo že dosegli in kar bomo še dosegli, če bomo spoštovali svobodo, mir, človečnost in prijateljstvo. Samo kanček miru potrebuje človek, da uresniči svoje sanje. Mi uresničujemo sanje naših dedov in očetov, spoštujemo vse tisto, kar je zapisal Ivan Cankar. Uresničujemo. Ne le zaradi zgodovine in svetlih spominov — tudi zaradi sebe spreminjamo revolucionarna načela v prakso. Prakso, ki je, kot smo dejali, še vedno polna hib in napak, prakso, ki kdaj pa kdaj krene tudi na stranpoti, vendar prakso, ki vztrajno spreminja revolucionarna načela v današnjik, ki je samo naš in nikogar drugega. Branimo pa ga pred vsemi, ki bi ga hoteli ogroziti, najsi rovarijo zoper nas od zunaj, ali pa nam zoprjujejo s pozicij sopotnikov revolucije; tistih torej, ki so se upehali zaradi naglega ritma dela, ali pa so mu celo nasprotovali.

To smo hoteli povedati ob praznikih, ki jih bomo slavili v aprilu in maju. In praznik bo še slovesnejši, kolikor več bo dejanj in manj besed.

Delovni obisk

POPIT V LEKU

Na povabilo tovarne Lek je 14. 4. 1976 obiskal ta več kot 1700-članski kolektiv predsednik CK ZKS France Popit. V razgovoru s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, ki sta se ga poleg ostalih gostov udeležila tudi Franc Hribar in Stane Plemenitaš, se je dotaknil vseh tistih perečih problemov, ki so zaradi zaostrenega položaja na tržišču občutni tudi v Leku.

Pokazalo se je, da jih posledice novega plačilnega sistema nikakor ne bodo obšle — to pa je glede na to, da imajo večino domačih kupcev v drugih republikah in le 17 odstotkov v Sloveniji, tudi razumljivo. Znano je namreč, da v nekaterih republikah nov način plačevanja nikakor noče tako steči, kot bi želeli. Vendar pa kot je opozoril France Popit, samo s tarnanjem nad težavami le-teh ne bodo odpravili. Treba je natančno raziskati tržišče, se prilagoditi realnim razmeram in trezno ukrepati — se pravi, prodajati tistemu, ki bo tudi plačal. Lek se je na ta način znašel sredi nič kaj prizanesljivih gospodarskih klešč, saj ga na eni strani tišči groba ekonomska računica, na drugi strani pa morajo že zaradi same narave svojih izdelkov imeti posluh tudi za etiko in humanost, se pravi — za bolnika.

Toliko bolj utemeljena je zato zahteva, da se še bolj da pod drobnogled postavljeno organizacijo Lek-Krka, ki pravzaprav združuje celotno slovensko industrijo. »Tistim posameznikom, ki ne dovolijo, da bi resnično zaživela, je treba odločno stopiti na prste. Nič cincanja in nič popustljivosti — dobro zastavljeni cilji zaradi podjetniške in okorele miselnosti ne smejo propasti«, je dejal Popit.

NAŠ STENČAS

Skupščina občine Ljubljana-Šiška

Sprejet občinski proračun

Ena najplodnejših in najživahnejših razprav v občini Ljubljana-Šiška je bila vsekakor zadnja javna razprava o predlogu odloka o proračunu občine s finančnimi načrti posebnih računov in skladov za leto 1976. Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti so na zadnjem skupnem zasedanju soglasno sprejeli predlog odloka o proračunu občine Ljubljana-Šiška in dali soglasje k finančnemu načrtu občine za nakup stanovanjskih zemljišč, za komunalno urejanje zemljišč, za ceste in pospeševanje kmetijstva.

Občina Ljubljana-Šiška je ena redkih občin, ki je izvedla popoln postopek sestavljanja proračuna. Skupščina delegatov je že na lanski decembrski seji sprejela izhodišča za sestavo proračuna, januarja so že sprejeli osnutek proračuna, tokrat pa je predlog proračuna prinesel tudi že vse odgovore na pripombe delegatov. Dejavnost delegatov v razpravi je bila izredno aktivna, saj je bilo postavljenih prek 190 vprašanj in napisanih 100 tipkanih strani odgovorov.

Na sam osnutek proračuna pravzaprav ni bilo tehtnih pripomb, razen nekaterih na visoke stroške dela družbeno-političnih skupnosti. Vendar pa je odstotek, ki je za to dejavnost namenjen v občini Šiška, manjši od poprečja ljubljanskih občin — v občini Šiška znaša 35,2 odstotka, poprečje ljubljanskih občin pa je 38 odstotkov. Zelo velika sredstva namenja proračun za negospodarsko dejavnost — gradnjo šol in VVZ, to je 33,9 odstotkov, medtem ko je poprečje v Ljubljani 26,8 odstotkov. V splošni porabi je poprečje ljubljanskih občin 702 dinarjev na prebivalca, v občini Šiška pa znaša 612 dinarjev, vendar pa v skupni porabi močno presega ljubljansko poprečje, ki znaša 256 dinarjev na prebivalca, v Šiški pa 312 dinarjev.

V usklajevalnem postopku so povečali in zmanjšali več postavk, črtali pa so tudi predvideni prispevek za Mednarodni center za upravljanje podjetij v družbeni lastnini. Zanimiv je bil predlog delegacije gostinskih in turističnih dejavnosti v občini, da naj občina Šiška sproži iniciativo za zbiranje prispevka za bivanje, ki bi se uporabljal za razvoj turizma v tistem kraju, kjer se prispevek zbira. O predlogu bo razpravljala izvršni svet, svoje stališče pa bo podala tudi ljubljanska turistična zveza.

R. E.

Občinska konferenca ZKS

Ne prvoaprilska

Nič kaj »prvoaprilsko« ni izzvenela konferenca ZKS naše občine, ki je bila 1. aprila! Problemi, ki ta čas tarejo gospodarstvo, nikakor niso obšli delovnih orga-

nizacij na tem območju, zato je tudi razumljiv poudarek, ki so ga na konferenci dali prav tej temi. Sicer pa je že sama vsebina posameznih točk dnevnega reda dala tudi težo razpravi: gospodarjenje in »funkcioniranje« delegatskega sistema v preteklem letu.

Gole številke in suhoparni podatki ne morejo v celoti prikazati uspeha ali neuspeha družbene akcije, so pa — predvsem za komuniste — dokaj realen pokazatelj, kam bo treba v prihodnje usmeriti več pozornosti.

V celoti gledano je šišensko gospodarstvo v prizadevanjih za stabilizacijo uspešno in čeprav se je leto slabo začelo, se je po odločni akciji CK ZKS obrnilo na bolje: povečal se je izvoz in zmanjšal uvoz, znižalo zaposlovanje in dohodek ni bil le rezultat zidanja cen, ampak tudi varčevanja in večje storilnosti. Manj zadovoljni smo lahko s porastom dohodka — le za 14,5 odstotka. Osební dohodek na zaposlenega je bil v primerjavi z letom 1974 večji za 25,4 odstotka, v gospodarstvu za 25,7 odstotkov in glede na to, da so življenjski stroški porasli za 24 odstotkov, se je standard zaposlenih v gospodarstvu lani povečal za 1,6 odstotka.

Izvoz je bil večji za 27 odstotkov, tako da je njegov delež v celotni republiki 10,7 odstoten, v državi pa 2-odstoten. Največ uspeha so imeli Lek, Litoštroj, Agroštroj in Donit, omeniti pa je treba, da je lani začelo izvažati 5 novih delovnih organizacij. Uvoz se je zmanjšal tako, da je predstavljal le 87,4 odstotka izvoza, največji uvozniki repromateriala pa so Lek, Slovenija vino in Color.

Naraščanje proizvodnih stroškov, povečanje zalog in zmanjšan obseg denarnih sredstev so imeli za posledico slabšo plačilno sposobnost. Več je bilo tudi poravnave obveznosti s sodnimi sklepi in akceptnimi nalogi.

Sodeč po razpravi, ki je bila dokaj živahna, čaka komuniste veliko nalog. Te ne izhajajo le iz splošno naravnanih prizadevanj naše družbe za dvig storilnosti in bolj stabilno gospodarstvo, ampak tudi iz čisto specifičnih za našo občino, na kar opozarja na primer podatek, da je kar 73 temeljnih in delovnih organizacij v svojih srednjeročnih programih predvidelo več kot 3-odstotno rast zaposlovanja. Na drugi strani bi bilo namreč dokaj nerealno pričakovati več kot 5—6-odstotno rast družbenega proizvoda — kljub optimizmu, ki ga pogojujejo nosilci propulzivne industrije v naši občini in še v celoti nezazidane, a že oddane površine.

V oceni delegatskih odnosov so podali celo verigo koristnih pripomb in ocen, vendar jih je v celoti na tem mestu težko prikazati. Opomnimo naj le, da bo še več skrbi treba posvetiti izobraževanju delegatov, saj bodo le v tem primeru svoje težke in odgovorne naloge lahko dobro opravljali. Ponekod se delegati še vedno čutijo prepuščene sami sebi in zaradi preobremenjenosti gradiva, ki ga prejmejo, ne morejo predelati; zato tudi krhkejši stik z bazo in vse posledice, ki jih to prinaša.

M. V.